

Warszawa, 14-05-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

VII.070.5.2025.KNK/MC

Pan

Arkadiusz Myrcha

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Sprawiedliwości

AE:PL-45507-58621-HRWWR-20

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do opinii Rzecznika Praw Obywatelskich w przedmiocie projektu ustawy o ochronie osób uczestniczących w debacie publicznej przed oczywiste bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowym¹ oraz mając na uwadze dyskusję nad projektem, która w dniu 13 maja br. odbyła się podczas posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264) – pragnę pisemnie zaakcentować **dwie kwestie**, na które podczas posiedzenia zwracali uwagę przedstawiciele Rzecznika. Stanowisko przedstawicieli Pana Ministra w tych kwestiach muszą bowiem uznać za nieprzekonujące.

Intencje projektodawcy, na które położono nacisk podczas dyskusji, nie tworzą same przez się dobrego prawa, tj. takiego, które nie wymaga już na pierwszym etapie jego stosowania posługiwania się wykładnią systemową dla zdekodowania intencji projektodawcy, ani tym bardziej takiego, które w drodze samych intencji projektodawcy zapewnia efektywny mechanizm prewencyjny dla ochrony publicznej przestrzeni wolności słowa, przed powództwami typu SLAPP.

¹ Opinia z 18 grudnia 2025 r., <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-opinia-projekt-anty-slapp-ms>.

Obie kwestie uwzględniają obecny etap prac legislacyjnych oraz ich tempo, a ich realizacja nie wymaga istotnego nakładu pracy.

Pierwsza kwestia odnosi się do treści art. 7 projektowanej ustawy, a jej uwzględnienie wymaga jedynie wprowadzenia odesłania w powołanym przepisie do art. 5 projektowanej ustawy (nie zaś, jak obecnie, do art. 1 określającego cel ustawy), po czym wprowadzenia do treści tego przepisu terminu „oczywista bezzasadność powództwa typu SLAPP”. Termin „oczywista bezzasadność powództwa”, jak to wielokrotnie już powiedziano, w tym także podczas wczorajszej dyskusji nad projektem, został już wyraźnie ukształtowany w orzecznictwie, dlatego w jego zakresie pojęciowym nie mieści się znaczna większość powództw typu SLAPP. Rozwiązanie to ma na więc na celu wprowadzenie do projektu ustawy jednoznacznie odrębnej od stosowanej w prawie cywilnym procesowym kategorii prawnej, dookreślonej przez przesłanki wymienione w art. 5 projektowanej ustawy, a nie przez ogólne przepisy cywilnej ustawy procesowej, które, jak słusznie odnotował projektodawca, stosować należy jedynie odpowiednio.

Druga kwestia, wobec braku przekonania projektodawcy o zasadności wprowadzenia do projektu ustawy jakiegokolwiek mechanizmu prewencyjnego o charakterze systemowym, o którym mowa w ww. opinii RPO, odnosi się do nieznacznej modyfikacji treści art. 13 ust. 3 oraz art. 17 ust. 2 projektu. Chodzi o to, aby w razie stwierdzenia przez sąd, że w sprawie zaistniały szczególnie uzasadnione przypadki, o których mowa w art. 13 ust. 1, sąd, co od zasady obligatoryjnie, nakładał na powoda obowiązek opublikowania sentencji wyroku na jego koszt, sentencja zaś tego orzeczenia, w odpowiedniej części, nie podlegała anonimizacji w rozumieniu art. 17 ust. 2 projektu ustawy. Z powyższym skorelowana powinna zostać odpowiednia funkcjonalność portalu orzeczeń sądów powszechnych, umożliwiająca wyszukiwanie powództw typu SLAPP.

Z poważaniem

Wojciech Brzozowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/